

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil student: **Michal VOJTUŠ**

Název práce: **FONOPs – Freedom of Navigation Operations v Jihočínském moři jako prostředek Spojených států v udržení svobodného režimu moří**

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

PhDr. Jan BEČKA, Ph.D. (KSS IMS FSV UK/SOPS MO)

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Cílem této diplomové práce je analyzovat dopady Freedom of Navigation Operations (FONOPs) na americkou bezpečnostní a zahraniční politiku. Autor se konkrétně zaměřuje na situaci v Jihočínském moři, které zejména v posledních letech patří ke „geopolitickým hotspotům“, kde se střetávají zájmy nejen regionálních aktérů, ale i velmocí (ČLR a USA). Autor považuje FONOPs za prostředek, kterým se USA mohou relativně účinně vymezovat vůči nárokům ostatních aktérů, které mají potenciál omezovat či nepřiměřeně zasahovat do svobodného režimu moří, a které USA pokládají z různých důvodů za neodůvodněné či nelegální.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Práce je logicky strukturována. Oceňuji zařazení historického exkurzu (kapitola 1), v níž autor popisuje různé fáze historie režimu moří. Domnívám se, že podobný exkurz je zásadní pro pochopení nejen aktuální situace v mezinárodně-právním prostředí (UNCLOS a jeho aplikace), ale i pro postoj USA, které v řadě případů z těchto dlouhodobých principů vycházejí či se na ně minimálně odvolávají. Následuje nezbytná kapitola o UNCLOS a jeho jednotlivých součástech, která je rovněž potřebná, i když USA doposud UNCLOS neratifikovaly (autor nicméně velmi přesvědčivě vysvětluje a dokládá, proč se tomu nestalo a jaké konkrétní překážky tomu brání). S autorem souhlasím, že nečinnost Senátu je zde skutečně zarážející a nepřijetí/chybějící ratifikace smlouvy USA stěžuje život v celé řadě oblastí, např. i v Arktidě, která může být do budoucna jedním z klíčových geopolitických regionů. Autor následně rozebírá FONOPs v obecnější rovině a poté přistupuje k situaci v Jihočínském moři, kde se snaží zasadit aplikaci FONOPs do celkového rámce tamější bezpečnostní a politické situace. Tato část práce je velmi detailně a kvalitně zpracována,

Práce svým zaměřením spadá nejspíše do oblasti mezinárodního práva, nicméně s celou řadou přesahů do dalších oblastí. Autor velice dobře pracuje s prameny i odbornou literaturou, jeho argumenty jsou podloženy konkrétními fakty a údaji.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Po formální stránce splňuje práce všechny náležitosti, které jsou na diplomové práci na IMS FSV UK kladeny. Autor věnoval kromě obsahové části dostatečnou pozornost i části jazykové, nezaznamenal jsem žádné zásadní stylistické či gramatické problémy. Poznámkový aparát rovněž plně odpovídá standardu, který se od odborných prací očekává.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Problematika svobodného režimu moří tvoří důležitou součást mezinárodního práva a je problémem, který lidstvo řeší po celá staletí. USA jakožto (dosud) globální hegemon (alespoň z vojenského hlediska) jsou tedy svým způsobem i nuceny zaujímat v této oblasti konkrétní postoje a stanoviska a rovněž podnikat i konkrétní akce a operace (což je např. právě FONOPs).

Autor si zvolil velmi relevantní téma a dle mého názoru je dokázal velmi dobře popsat a analyzovat. Některé aspekty problému (např. vývoj národních bezpečnostních strategií a námořních strategií USA) by možná šlo rozpracovat detailněji, ale celkově je text vysoce kvalitní. Pokud by bylo možno jej po obhajobě využít k publikaci, pak bych tuto možnost plně podporoval.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Trumpova administrativa od počátku hovoří o navýšení obranného rozpočtu a zejména o posílení námořních sil. Bude toto dle názoru autora mít zásadnější dopady na schopnosti US Navy v oblasti provádění FONOPs? A nehrozí zde nebezpečí, že FONOPs v Jihočínském moři se za Trumpovy

administrativy stanou skutečně spíše jakýmsi nátlakovým prostředkem (PSYOPS) vůči ČLR (tj. budou využívány jako nástroj pro dosažení jiných cílů v jiných oblastech, nikoliv primárně pro hájení svobodného režimu moří)?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Práci doporučuji komisi bez dalších připomínek k obhajobě s hodnocením **výborně**. Zároveň si dovoluji opakovat své doporučení z bodu 4, zda by práci (po nezbytných redakčních úpravách) bylo možno publikovat.

Datum: 19. 9. 2017

Podpis: